

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 40

4. října 2020

Cena: 8 Kč

Pout' na Sázavě 2020 ke 100. výročí Církve československé husitské

V sobotu 19. 9. 2020 se uskutečnila již XX. Pout' na Sázavě – ke 100. výročí ČČSH – „celocírkevní setkání novokřenců“. Letošní jubilejní ročník s sebou nesl hojnost novinek i osvědčených bodů programu.

Jako každoročně byl i letošní dvacátý ročník připraven pečlivě s bohatým a pestrým programem, ale byl také slavnostnější ve svém ohlednutí za stoletou historii naší církve. Vše začalo v 10 hodin přímo na louce Cyrila a Metoděje bohoslužbou pod širým nebem. Přítomni byli faráři a farářky ČČSH, patriarcha Tomáš Butta a pražský biskup David Tonzar, který také v průběhu bohoslužby pokřtil novou členku Církve československé husitské. Příjemnou novinkou byl štafetový běh o putovní pohár opata Prokopa sestavený ze skupin účastníků pouti, na počest tehdejšího vítězného běhu Emila Zátopka - se vzpomínkou na sportovní dvojici manželů Dany a Emila Zátopkových, kteří se právě v den naší letošní pouti narodili. Zúčastnilo se 15 mužstev po 5 účastnících; běželo se 70 metrů. Běh vyhráli běžci z Žatce, druhé místo získala pražská diecéze a třetí byl Maják a NO Michle. Zapojit se mohl opravdu každý, na věku či sportovních dovednostech nezáleželo. Po dopoledním běhu následovalo společné stolování agapé, na které již navazoval oblíbený kvíz o ceny. Soutěžilo se v týmech. Letošní kvíz se zaměřil na historické události a téma bylo: 100 let ČČSH. Návštěvníci měli příležitost se seznámit s důležitými současnými aktivitami v nově připravené brožurce „Sociální, vzdělávací a kulturní aktivity“ i u přítomných stánků. Novinkou pouti na Sázavě byl letos workshop Akademie techniky 4.0. Trvale roztomilou součástí naší pouti je práce s dětmi. U jednoho ze stánků si ti nejmladší umělci vyzkoušeli kreslení a malování na téma „Žít ve společném domě“, což je také tématem celostátní soutěže, jejíž výsledky budou vyhlášeny

Foto: J. Hudcová

při Modlitbě za domov 28. 10. přenášené Českou televizí. Ke svým výtvarům přiložilo každé dítě otisk své obarvené ruky společně s podpisem. Jejich vystavená díla si každý rád prohlédl a ocenil nápaditost. Děti měly radost z odměny v podobě medaile. Ty, které už znaly písmenka, si mohly své znalosti ověřit při skládání slov a vět, ale také při přiřazo-

vání písmen z abecedy k písmenu z cyrilice k vytvoření svého jména. Letošní Sázavská pout' potěšila dospělé a děti programem i příležitostí setkat se s přáteli, sestrami a bratřími z různých náboženských obcí. Připomínka na toto příjemné setkání je v podobě fotografií k vidění na webových stránkách církve. **Čestmír Holeček a redakce**

Žižka a Chelčický

Zdaleka ne všichni protagonisté husitského hnutí vzhlíželi s obdivem k úspěšnému válečníkovi Janu Žižkovi. Platí to zvláště o kněžích a o lidech duchovního zaměření, odmítajících krutost, s níž někdejší trocnovský zeman bojoval za vítězství programu čtyř pražských artikulů, i jeho represivní, fakticky inkvizitorské zásahy proti pikartům a takzvaným adamitům. Zřejmě z těchto důvodů senior tábořské církve Mikuláš Biskupec z Pelhřimova nepřemoženého hejtmana ve svém rozsáhlém díle ani jednou nezmínil. Husův přítel a obnovitel laického kalicha mistr Jakoubek ze Stříbra zase netajeně vystupoval proti Žižkovu nelítostnému vedení války. Slova Nového zákona byla pro oba přední husitské bohoslovce určující.

Ještě důsledněji lpěl na dikci evangelia osobitý jihočeský myslitel Petr Chelčický. Často citovaný i parafrázovaný je Petřův výrok, že jednooký Žižka, spoléhající na tělesný zápas, nikdy nepřemůže satana, který dále vidí a který utrpí porážku výhradně v duchovním boji. Originální filozof se na vojevůdce adresu vyjádřil nesouhlasně i nepřímo, když v traktátu „O trojiem lidu řeč“ polemizoval s proslulou formulací v takzvaném Žižkově vojenském řádu, sepsaném roku 1423. Copak Kristus chtěl, říká Petr, aby se věřící „o jeho zákon sekli, věsili, topili, pálili a jinak krev z lidí cedili, také by onen zákon stál bez svého pohnutí s těmi krvavými skutky, jako jest prvé stál“.

S husitským hejtnem shodné stanovisko nalézt nemohl. Žižka by mu nejspíš odpověděl, kdyby byl schopen poetické formulace, asi stejně, jako vyjadřovali své pocity soudobí francouzští bojovníci: „Když člověk ví, že se bije za správnou věc, vloží do boje tělo i duši, nemůže zůstat chladným. Hluboký

pocit souznělosti zaplaví jeho nitro. Když vidí přítele statečně nasazovat život za našeho Pána a Stvořitele, je připraven jít za ním na život a na smrt a za nic na světě ho neopustit. Zažije pocit, jaký zná jen ten, kdo tím sám prošel. Myslíte si, že takový muž má strach ze smrti?“ Zdálo by se, že v rámci husitského

názorového spektra nelze nalézt dva protichůdnější typy, než byli na jedné straně nekompromisní válečník Žižka a na straně druhé důsledný pacifista Petr Chelčický, rigidně lpící na novozákonních principech. Moderní čeští badatelé, zkoumající husitskou epochu, si v těchto vyhraněných polohách od konce 19. sto-

letí víceméně libovali. Žižka a Chelčický sice představovali dva krajní póly, oba však reprezentovali jasně formulovaný radikální program, nikoliv kolísavý střed, který nikdy ničeho pořádného nedosáhne, protože uzavírá nedůstojné kompromisy. Toto zaujetí pro radikály nebylo příznačné pouze pro české duchovní klima druhé poloviny 19. a první půlky 20. století, nýbrž, jak nás poučil Zdeněk V. David, prostupovalo celou evropskou kulturní a politickou sférou jako reakce na bezbřehý mainstreamový liberalismus. Tomáš Garrigue Masaryk ve slavné České otázce, poprvé knižně vydané roku 1895, vyzdvihl Jana Žižku, a dokonce neváhal hrdě vyřknout: „Žižka, to jsme my.“ Natolik podle něho ovlivnil husitský válečník národní charakter.

Přesto nad úspěšného hejtmana postavil Chelčického, který v osudné chvíli po lipanské bitvě překonal „husitism rozumem“ a „táborství láskou“. Jihočeský hloubal byl v Masarykově chápání ztělesnitelem reformační ideje, na niž v 19. století navázali obrozenci, především Palacký, a která je pro moderní českou společnost výzvou k aktivní veřejné práci.

Poté, co se stal Masaryk československým prezidentem, zaplavily úvahy na téma Žižka, či Chelčický odborná i populární naučná pojednání. Příznačně se znovu aktualizovaly v prvních měsících po invazi

vojsk Varšavské smlouvy do Československa v srpnu 1968. Tehdy, tři čtvrtě století po Masarykově výroku, považoval František Šmahel za štěstí, že husitská revoluce měla své Žižky, bez nichž se „nemohla obejít“. Bylo ale dobře, že měla „i své Chelčické, kteří jí vkládali prsty do ran a stavěli před oči pokleslé ideály...“

Letitá snaha překlenout zdánlivě nepřekonatelnou propast mezi dvěma protagonisty, personifikujícími dva rozdílné, názorově vyhraněné směry přítomné v husitství, byla možná zbytečná. Žižka a Chelčický k sobě měli možná blíže, než tušíme. Při analýze modliteb v Chelčického Postile si historik Jaroslav Boubín záslužně povšiml, že se pověstný protivník jakéhokoliv násilí neubrnil výzvám, aby Bůh zničil římskou církev a co nejdříve ztrestal všechny hříšníky. Obdobně jako v případě jiných husitských myslitelů pramenily tyto prosby, tryskající de profundis Petrovy osobnosti, z eschatologické nedočkavosti, z naděje v brzký Kristův příchod a ve spasení věrných křesťanů. K proklamovanému ideálu lásky projevované i vůči nepřátelům, které je třeba napravovat mírnými prostředky, však měly víc než daleko. V tomto ohledu nenalzáme mezi Chelčickým a Žižkou zásadní diferenci. Nekompromisní vojevůdce, pokládající sám sebe za

Pokračování na str. 3

Babylonská věž - náš problém

Babylonská věž byla příznačně nazvána věží lidské pýchy. Vždy totiž existovali ti, kteří se sami cítí svrchovanými pány a nechtějí nikoho poslouchat. Boha ignorují, jejich pýcha stoupá až k nebesům. Před ničím se nezastaví a nechtějí ustoupit od něčeho, co si usmyslí provést.

Oni pyšní si tedy podle biblického vyprávění vymysleli svoji vzdoroakci. Řekli si, že si raději sami, vlastními silami spojenými s magií, zabezpečí existenci a zajistí budoucnost. Rozhodli se, že vybudují Město a Věž, jejíž vrchol bude až v nebi samotném.

Chtěli si vytvořit svůj ráj, vybudovaný zcela podle vlastních představ. Nebyli totiž spokojeni s tím, co jim dal Hospodin. Možná, že někdy za takovýmito „svrchovanými pány“ a „vzpouřou“ vězí semínko nedůvěry: „Bůh není tak dobrý,“ tvrdí pochybovačně. A had zlovlně našepťává: „Musíte to, žel, vzít do vlastních rukou, jinak to dobře nedopadne!“

Obdobné postoje se v dějinách stále opakují. Babylonské toužili násilně proniknout k nebesům, dobýt je. Podobný útok na nebesa podnikala i ideologie nacistické i „bolševické“ říše, ta vzala svévolně do rukou rozhodování o životě a smrti mnoha lidí.

Takováto svévole připomíná člověka, který začne užívat drogy. Nestačí mu jeho vlastní psychika taková, jaká je, nespokojí se pouze se svou fantazií, imaginací. Chce si vybudovat v duši alespoň své „umělé ráje“, extatická orgiastická potěšení. Ta pak vedou ke zmatku, k chaosu, zničení, pádu a smrti. Všimněme si, že když někdo bere neodpovědně do rukou své zdraví, své psychické možnosti, je to také druh pýchy, která disponuje hadí zákefností, vede tedy zákonitě do záhuby.

Jak dopadla babylonská věž, a její tvůrci, kteří zvráceně toužili po dosažení božského sídla? Bůh

nemohl jinak, musel zbořit jejich stavbu, zmást jejich jazyky a rozehnat je do všech koutů země. Měli v sobě příliš pohanského vnímání a postojů, zahrávali si nezodpovědně s nadpřirozenými silami, protože celá stavba měla ve své podstatě magický účel. Bůh „sestupuje“, podle vykladačů, aby srazil pyšnou věž a „zmátl mluvu synů lidských“. To není jenom trest, nýbrž i zábrana, aby se nepřihodilo něco horšího. Je veliký rozdíl dostat něco darem, a brát si to sám a násilím. Člověk nemůže sahat po nebeské bráně, jinak se ho zmocní zmatek, zadává ho chaos, zívá tu cesta zániku.

Babylonská věž lidské pýchy trvá. Část společnosti si přeje obejít se bez Boha a nedbá zájmu svých bližních. Sahá po snadnějším způsobu cesty, bez břemen odpovědnosti. Anebo si z tohoto nákladu vybírá jen některé „balíky“, které mají příjemnější rozměr a hmotnost. Mnozí rádi sbírají jenom smetanu ve vztazích, manipulují druhými a chtějí je vlastnit. To potom vede k rozvodům, rozbíjení rodin, zmatku v hodnotách.

Méně příjemné záležitosti zkrátka jednoduše vyškrtáváme z osobního inventáře zážitků. Nepustíme je do vybraných dějů své existence. Každý dělá selekci, nikdo na sebe nebere všechno – to jen zcela výji-

mečně – k čemu je volán. Ostatně řada proroků se opakovaně vzpouzela, – třebaže je nikdy neopouštěl respekt k Hospodinu – vzít na sebe údel v jeho tvrdém dopadu. Měli obavy. Natož pak průměrný nebo lehce nadprůměrný smrtelník, byť koná dobré skutky a je celkem slušně praktikujícím křesťanem. Ruku na srdce: nepřijemně omezující souvislosti s bližními prostě někdy eliminujeme. Často až po létech, ve vysokém stáří, promluví svědomí. A nám se vyjeví, co jsme opomněli, ať už z nevědomosti anebo úmyslně a k čemu to vedlo. Jaké to mělo důsledky.

Babylonské obdrželi dosti darů, schopností, dovedností. Začali si

však ve své pýše namlouvat, že se bez Boha klidně obejdou. Mnozí z nás to také dělávají. Často se Hospodin ocitne jen v jejich okrajovém vnímání. Mají na starosti „všechno možné“ a Boha odsouvají až na poslední místo svého zájmu.

Věže a věžičky ze zlata marnivých představ nebo slonovin sobectví a výlučnosti nalézáme v nějaké formě a míře u každého z nás. Jednotlivci, lidé, národy si stále nedokážou porozumět, touží se pyšně vyvýšit na úkor těch druhých.

My křesťané však víme, že teprve pod dotykem Ducha svatého se lidé sjednocují, začnou si naslou-

chat a vytvoří se příležitost vzájemně si porozumět. Těm, kteří spolu přijmou Krista, se otevírá netušená blízkost. Dalo by se říci, že vstupují do řádu lásky. Už jim nehrozí chaos ani ztročení hříchem. Nepotřebují stavět své babylonské věže, aby se zabezpečili pro budoucnost, a nesnaží se nabádat bližní, aby také Bohu vzdorovali. Zbavíme-li se olovené koule pýchy, přestáváme být jejím vězňem. Staneme se svobodnou duchovní bytostí, která přijímá Boží dar. Milujeme. Jíme ze stromu skutečného života, života věčného už v přítomnosti. **Olga Nytrová**

Děkuvzdání za úrodu

Veliký Bože, naše planeta Země sténá v bolestech, protože se k ní nepatrný člověk chová jako k otrokyni, ne jako ke své matce, která nás živí.

Prosíme tě, zjemňuj naše srdce, ať jsme vděční za vše, co nám ve své lásce a milosti dáváš. Ať umíme děkovat a zpívat chválu za plody země, za slunce i vláhu, za nerostné suroviny i za kvetoucí louky. Děkuje, Bože, že máš ještě pořád s námi strpení. **Juraj J. Dovala**

Nad Písmem

O Boží trpělivosti a zlých vinařích

Mt 21,33-46

Sestry a bratři, vinobraní je odjakživa spojeno s veselím, bezprostřední radostí a nepředstíranou pohostinností. Pocházím z jižní Moravy, a tak vím, o čem mluvím. O to zvláště působí v příběhu o zlých vinařích nepochopitelná tvrdost jeho aktérů, kterým je svěřena sklizeň úrody. Jsou vlastně jen v roli nájemců, kteří mají nyní z vinohradu sklidit a zpracovat hrozny, aby odevzdali smluvený díl zisku majiteli. Vyhnuli se té nejtěžší práci při zakládání vinice – kopání jam pro sazenice, zarážení opěrných kůlů pro keře, budování ochranných zdí a strážních věží, i postavení lisů na zpracování plodů. Přesto mají nyní pocit, že by se snad mohli pokusit zabrat to, co jim nepatří. Rychle se člověk stane sám sobě pánem a zapomene, jak mnoho věcí nabyt, aniž by se o ně přičinil! Člověk je však odpovědný tomu, jemuž všechno patří a který mu dává své vlastnictví k dispozici. Nelze dost dobře žít z jeho darů a současně odmítat jeho nároky.

Majitel vinice posílá k vinařům své služebníky, aby získal, co mu náleží. Ale zabydlení vinaři se chovají docela jinak, než když před lety s prázdnými rukama prosili o práci. A nakonec se nezastaví ani před vraždou. Odkud se vzala taková krutost? Kam se z toho biblického příběhu vytratila Boží láska? Anebo tam je přítomna a musíme pozorněji číst?

Boží trpělivé a laskavé jednání v podobenství zobrazuje majitel vinice. Ještě jednou posílá služebníky, aby vinaře přivedli k rozumu, dává druhou šanci, aby litovali své zpupnosti. Avšak marně, dopadnou jako ti první! A v závěru, stržení svým veličáštstvím, nerozpoznávají vinaři v majitelově poslaném synu (dědici vinice!) posledního parlamentáře, a také jeho posílají na smrt.

Nejčastěji se podobnostmi o brutál-

ních vinařích chápe jako výklad historie. Židé jako vyvolený národ zklamali, vzpěl se Hospodinu, jeho služebníky kamenovali, jeho Syna Krista zabil, a stihl je zasloužený trest. Kdo však zůstane jen na tomto výkladu, ocitá se v nebezpečí jakéhosi pochybného křesťanského dějinného ospravedlnění antisemitismu a pocitu duchovní nadřazenosti. A snadno přehlédne, že Ježíšova slova nemíří proti Židům, nýbrž vždy proti nehodným představitelům lidu, proti správcům, konkrétním lidem.

A tak, považujeme-li se my křesťané, někdy až s přezíravou samozřejmostí, za nové nájemníky Hospodinovy vinice, musíme si nezbytně položit otázku, co dělat, abychom se sami nedostali právě do role nevděčných a bezohledných vinařů. Ale ruku na srdce – kolik Božích posíláme už poslali pryč s prázdnou? Kolik z investic Bohem do nás vložených mu odvádíme zpět? A když oním výnosem nemá být věrnost a obětavost ve farizejském duchu, co jim má být? A neptáme se občas i my, v rámci jakéhosi „vyššího mravního principu“, proč by měl majitel dostávat z vinice jakýkoliv podíl? Vždyť nepečuje, kdežto naše zásluhy nás

ospravedlňují k prosazení „našich pravidel hry“!

Evangelium nás varuje – jsme-li v roli nájemců, majitel po právu žádá po nás svůj díl zisku. Bůh založil svět, stvořil živé, dává vzrůst, a také nás učinil a vdechl nám v chrpící dech života. Hospodin se nevzdává toho, co mu náleží. Posílá svého Syna, aby „spasil a zachránil, co by jinak zahynulo smrtí hříchu“ (L 19,10), a za to od nás žádá reálný kus našeho života. Můžeme se jakkoli „sofistickovaně“ bránit odevzdat to, co mu právem patří, ale pak nám bude vinice odňata – nikoliv aby zpustla – ale aby byla předána těm, kdo se dají oslovit oním posledním vyjednavčem – majitelovým synem.

Jen dočasně je nám svěřena práce na části Boží vinice. Stojíme pod Boží milostí i jeho soudem. Máme se vyvarovat chyb svých předchůdců. Naše úsilí je vztaženo k dědici Božích zaslíbení, ke Kristu, který, ač zabit, nebyl nakonec připraven o svůj podíl. On, Pán vinice, i pravý vinný kmen, nám dává víno radosti věčného života a očekává, že budeme spolehlivě pro jeho vinnici pracovat a ponese dobré plody. Amen.

Aleš Tomčík

Z kazatelského plánu

17. neděle po svatém Duchu

Hospodine, v tvé moci je všechno a nikdo ti nemůže odolat. Neboť ty jsi učinil nebe a zemi i všechno podivuhodné pod nebem. Jsi Pánem všeho.

(Přídavky k Ester 13,9-10)

První čtení z Písma: Izajáš 5,1-7

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

2. Aby upevňoval naši vůli a přivedl nás k vítězství nad našimi lidskými slabostmi, modleme se k Hospodinu.
3. Aby nám dal sílu vzdát se všeho, co brání Krista následovat a jeho zákon zachovávat, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, ty vždycky nasloucháš, když tě prosíme, a dáváš více, než si přejeme. Zahrň nás hojností svého milosrdenství, odpusť nám vše, z čeho nás obviňuje svědomí, a pro obět svého Syna nám daruj dobro, o něž sami nejsme hodni prosit. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Filipským 3,4b-14

Evangelium: Matouš 21,33-46

Verš k obětování: Žalm 19,15

Verš k požehnání: Pláč 3,25

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti za pokrm nesmrtelnosti, který jsi nám daroval ve svaté večeři Páně. Dej, ať s čistým srdcem přijímáme to, čeho se dotýkáme ústy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 41, 174, 69, 78, 133, 151, 184, 198, 296

Přibyslav připravuje výsadbu parku u Žižkovy mohyly

Monumentální Žižkova mohyla v obci Šenfeld, dnes Žižkovo Pole, byla postavena podle vítězného projektu Antonína Wiehla, který tímto dílem zahájil kariéru předního tvůrce české novorenesanční architektury.

Pozemek, na němž podle legendy 11. října 1424 v náručí Michala Koudele ze Žitenic husitský vojevůdce skonal, zakoupil v roce 1862 novinář a politik Julius Grégr od rolníka Víta Kárníka z šenfeldského popisného čísla 31 a věnoval ho pražské jednotě Sokol.

O sedm let později, v roce 1869, podal přibyslavský rodák, pražský knihkupec a encyklopedista Jan Otto, v Národních listech návrh na stavbu. Práce se ujal vyhlášený stavitel Josef Šupich z Německého (dnes Havlíčkova) Brodu.

Odhalení v roce 1874

Mohyla byla odhalena z iniciativy Františka Ladislava Riegera 20. září 1874 u příležitosti 450. výročí Žižkova úmrtí. Rieger (1818-1903), tchán Františka Palackého, na Přibyslavsko neměl daleko, vlastnil zámek a velkostatek v obci Maleč nedaleko Chotěboře.

Památník stojí na 67 kamenných kvádrech, které darovala různá města a spolky. Nápis na jednom z nich vyjadřuje násilí středověkých náboženských válek: „Co neprorazí slovo, to rozbortí palcát“.

Věnování jiného kamene říká: „Nesmrtelnému

hrdinovi za svornost, rovnost a bratrství“.

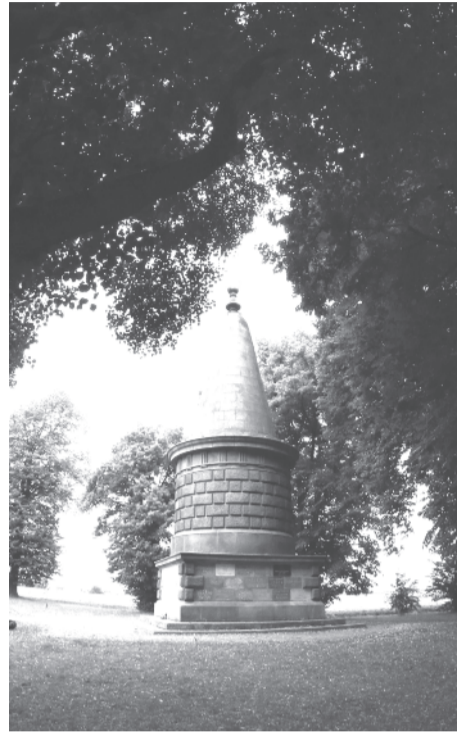
Přibyslav oděna v rouše slavnostním

Pomník obsahuje letopočty vítězných bitev a na jeho špici stojí 1,5 m vysoký kalich, symbol husitství a eucharistie pod obojí.

V reportáži žurnálu Světozor se psalo: „Při slavnosti této odělo se město Přibyslav v roucho slavnostní, ozdobeno jsouc bohatě věnci a nesčíslnými prapory v barvách národních. Na všech silnicích vedoucích do města postaveny byly brány. I sousední město Německý Brod bylo skvostně okrášleno. Velkolepé divadlo poskytovaly veliké ohně, které na vůkolních kopcích vzplanuly.“

Dlouhý špalír lidí šel z přibyslavského náměstí k mohyle půl hodiny. – „Kudy průvod se ubíral, stály nepřehledné davy lidstva. Za nekonečného volání slávy Žižkovi

stržena byla rouška zakrývající dosud pomník. Sokolské jednoty, které přijely od Prahy, nastoupily pak pěšky cestu do Německého Brodu,“ uzavřel Světozor.

Některá zpravodajství uváděla, že odhalení mohyly přihlíželo až dvacet tisíc lidí, kteří nerespektovali úředně vydaný zákaz tohoto shromáždění.

Je třeba připomenout, že účastníci z Prahy přijeli do Německého Brodu vlakem (trať byla v provozu od prosince 1869), ale k mohyle již museli jít téměř 20 km pěšky, neboť železniční spojení mezi Německým Brodem a Přibyslaví bylo dostavěno teprve koncem roku 1898.

Déle než 100 let v majetku města

Mohyla je od roku 1916 v majetku města Přibyslav a díky péči jeho samosprávy je i po 145 letech v dobrém stavu. Na náklady města byla v roce 2003 odborně rekonstruována, práce se ujali přibyslavští rodáci, restaurátoři Petr a Jaroslav Mášovi.

Od 3. května 1958 je mohyla zapsána ve státním seznamu nemovitých památek.

Město Přibyslav uhradilo zpracování projektu na novou parkovou úpravu bezprostředního okolí Žižkovy mohyly. Výsadba parku začne v dohledné době.

Ivo Havlík
Foto: autor

Žižka a Chelčický

Dokončení ze str. 1

prodlouženou ruku Hospodinovu, zatvrděl hříšníky nelitostně fyzicky likvidoval, zatímco Petr, důsledný odpůrce trestu smrti, sice na člověka vztáhnout ruku nedokázal, avšak rychlou a naprostou zkázu protivníků Božího zákona si v hloubi duše upřímně přál. I jím občas cloumali běsi, které má každý z nás ukryté kdesi v sobě, v utajeném zákoutí,

kam raději nedohlédne. Co k tomu říci? Žádný člověk není dokonalý, i když ho Bůh stvořil ke svému obrazu.

(Upravený výňatek z knihy P. Čorneje *Jan Žižka. Život a doba husitského válečníka*, Praha: Paseka 2019.).

Petr Čornej

Foto: Ivo Havlík

Psali jsme před sto lety

K. Farský: Církev československá. Osvobozen politicky, chce duch našeho národa shodit nyní i pouta duchovní. Toto úsilí ztělesňuje se v Církvi československé, pravdivé, národní a demokratické. Hlavní zásadou CČS (...) jest držeti pravdu: pravdu boží, totožnou s pravdou vědy. Proto vyřčen zákon svobody svědomí. Pravdivý má býti i každý obřad, a proto slaví CČS česky. Pravdivý má býti i život kněze, - proto odmítnut příkaz kněžského bezženství. (...)

Pro starodávnou zvyklost podržen ráz obřadů katolických, kterým však vložen duch český, jak seznaní možno z bohoslužebných knih. I roucha bohoslužebná budou zavedena svérázná, česká.

V důsledku svého úkolu: vychovati přímého člověka občana, svobodného, cení CČS nade všecko život. Svátosti jsou v CČS prostředky obrození života vezdejšího pro život věčný. Proto nevíta CČS dítě novorozené křtem na svět jako plod hříchu a nádobu zloby ďábelské, nýbrž radostně, jako nový projev čistého života, v němž bířmováním má býti mladý člověk uvědoměn. Mše sv. je nám zpřítomněním Kristovým, které dokonává se přijímáním pod jednou nebo pod obojí způsobou. Zpověď soukromá se nezavrhuje, obecně však užívá se zpovědi veřejné. Poslední pomazání má býti duchovní útěchou nemocného. Svěcení kněžské a biskupské, jež hodlá přijati CČS od církve srbské, přijímá se v duchu apoštolském na základě zplnomocnění obce k vedení záležitostí duchovních, především náboženské výchovy; svěcení, ani biskupské, nevyklučuje svátosti stavu manželského. (...)

CČS je pro rozlukou církve od státu. Dokud tato neprovedena, činí si CČS nárok na rovnoprávnost s druhými církvemi a zvláště s římskokatolickou. CČS je již přijata do veliké jednoty církví křesťanských, angloamerických a orientálních. Jejich přijetí do rodiny slovanských církví pravoslavných bude dojednáno asi v nejbližším čase.

CČS činí si nárok na užívání chrámů dosavadních, které před bitvou bělohorskou z 90 % nebyly římsko-katolické, jsou postaveny národem a majetkem národa a určeny pro náboženskou křesťanskou jeho výchovu, odpovídající vývoji doby. Katolíkům zaručujeme klidné spoluzívání. (...)

Český zápas č. 37, 1. 10. 1920, s. 4

Můžete si přečíst

Atentát na Reinharda Heydricha

Historik a archivář Vojtěch Šustek se specializuje na období druhé světové války a dějiny českého protinacistického odboje. Je autorem či spoluautorem řady publikací, mimo jiné „Zlato se čistí v ohni. O životě, oběti a smrti pravoslavného kněze ThDr. Vladimíra Petřka, jeho rodičů a sourozenců“ nebo „Josef Pfitzner a protektorátní Praha v letech 1939-1945“. V roce 2012 a 2014 soustředil do dvou svazků rozsáhlou komentovanou edici dokumentů německých okupačních úřadů, vztahujících se k druhému státnímu právu na území tzv. protektorátu Čechy a Morava. Třetí svazek komentované edice německo-azyčských dokumentů (opatřených doslovným českým překladem) vzniklých v okruhu působnosti německé politické a policejní správy v tzv. protektorátu Čechy a Morava, anebo v ústředních německých úřadech v Berlíně, přináší další pokračování edice. Autor se zde věnuje střetnutí gestapa s členy parašutistických skupin vysazených před seskokem skupiny Anthropoid anebo po něm a s příslušníky domácího odboje během druhého státního práva. Soubor 86 dokumentů (a 4 dodatků), které jsou datovány od 4. října 1941 do 10. května 1943, seznamuje čtenáře edice s činností parašutistických skupin, jež byly vysazeny na území tzv. protektorátu Čechy a Morava od podzimu 1941 do jara 1942, s výjimkou výsadku Jana Kubiše a Jozefa Gabčíka (jím se zabývá 1. svazek edice), tedy výsadků: Percentage, Silver A, Silver B, Out Distance, Zinc, Bioscop, Bivouac, Steel, Intransitive a Tin.

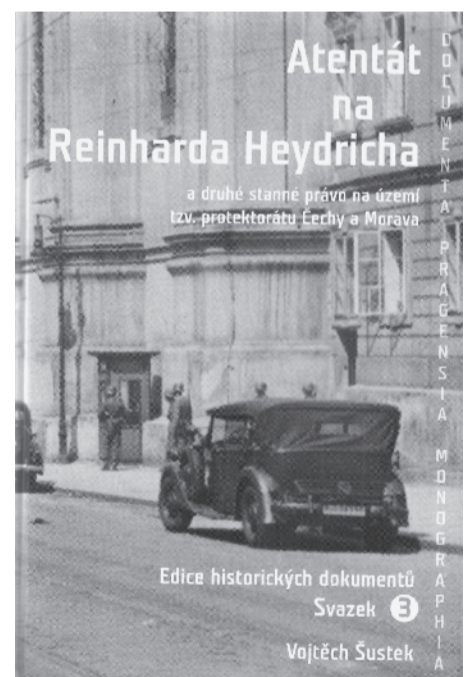
Edice většinou neznámých nebo málo známých dokumentů necílí jen na odbornou veřejnost, ale má i popularizační určení. Čtenáře tak například vtáhne do obrazu křížové cesty českých vlastenců z velkostatku Koudelov u Čáslavi, kteří podporovali parašutistu Františka Pavelku z výsadku Percentage. Neznámí hrdinové, zemědělství dělníci František Gráda, František Kalina a Antonín Krejčí poskytli všestrannou pomoc Františku Pavelkovi, třebaže nepatřili k domácímu odboji a věděli, že riskují své životy. V berlínské věznici Plötzensee byli také později popraveni.

Pohnutým osudům věřících z prostředí Církve československé husitské se věnuje například dokument č. V/86. Jde o závěrečnou zprávu úřadovny gestapa v Hradci Králové ze 7. ledna 1943 o sokolské odbojové organizaci na Královéhradecku, mezi jejíž členy patřila řada věřících z Červeného Kostelce či Rtyně v Podkrkonoší (Burdychovi, M. Hampl, V. Hejna, J. Klikar, J. Merta, Z. Satranová, J. Vokatý nebo J. Falta). Jejich jména si můžete přečíst na pamětní desce ve sboru CČSH v Červeném Kostelci. O razii provedené 30. června 1942 královéhradeckým gestapem v selské usedlosti rodiny Burdychových v osadě Končiny, kde se ukrýval radiotelegrafista Jiří Potůček, pojednává dokument č. V/77.

Přestože můžeme mít z široké produkce knih nebo filmových dokumentů pocit, že o působení paravýsadků na území tzv. protektorátu Čechy a Morava víme téměř vše, Šustkova edice nás přesvědčí, že tomu tak není. V mnohém doplňuje i upřesňuje dosavadní historické poznání a čtenářům předkládá plastičtější pohled na osudy parašutistů vysílaných do okupované vlasti a jejich nepostradatelných spolupracovníků.

Martin Jindra

Vojtěch ŠUSTEK: Atentát na Reinharda Heydricha a druhé státní právo na území tzv. protektorátu Čechy a Morava. Edice historických dokumentů, svazek 3. Praha, Scriptorium 2019

Holubice připravená vzlétnout

Unikátní klenoty funkcionalistické architektury v Kolíně jsou dva: vodní elektrárna projektovaná Jaroslavem Fragnerem, otevřená v roce 1932, a husitský kostel na někdejší „Vinařáku“, dnešním Husově náměstí. Historii tohoto geniálního díla pražského architekta Vladimíra Wallenfelse byla v neděli 13. září věnována výstava pořádaná jako první akce veřejné sbírky, jejímž záměrem je záchrana střechy kostela, skrz kterou katastrofálně zatéká. Výstava pořádaná ke stému výročí vzniku ČČSH měla dvě části: jednak komentovaný výběr historických fotografií kostela od začátku jeho stavby do dnešních dnů a jednak ukázkou fotografií Františka Stráníka ze slavnostního shromáždění k uctění památky Mistra Jana Husa v den 600. výročí jeho upálení. Výstavu uspořádal Pavel Vladyka, jehož inspirací byla výzva k uspořádání sbírky a bohatý fotografický archiv husitského sboru. Archiv na faře shromáždil manželský pár duchovních, Oldřich a Krasava Machovi, a jejich dcera Ludmila.

Autor mluveného komentáře k fotografiím Th.Paed. Mgr. Oldřich Mach uvedl: „Sbor byl postaven v modernizovaném řeckém slohu. Průčelí se vstupním portálem představuje holubici se složenými křídly, která je připravena vzlétnout.“

Tento mimořádně působivý monument z doby mladé Československé republiky vznikl na náměstí pojmenovaném po národním buditeli Karlu Aloisi Vinařickém (1803-1869), jehož písničky Ivánku náš nebo Tluče bubeníček znárodněly. Tehdy „Vinařák“ lemovaly nově vysazené české lípy, které se všechny ujaly, jak dokládají vystavené fotografie ze začátku 20. století, kdy to ještě byly malé stromky, z jejichž okvětní naše babičky připravovaly léčivý, uklidňující čaj. To bylo ještě dlouho před položením základního kamene budovy sboru 28. června 1931. V té době se skutečně pracovalo. Na stavbě se podílely stovky pracovníků všech profesí zvěčněných na dobových fotografiích. Žádné průtahy a prostoje, na jaké si někteří z nás pamatují z dob „lido-demo“ a následného socialismu, takže stavba byla dokončena za necelý rok. Slavnostní otevření budovy sboru, rovněž fotograficky pečlivě zdokumentované, se konalo v neděli 12. června 1932, na výročí pohřbu prvního patriarchy církve Karla Farského. Po ranní bohoslužbě kolínského faráře Jana Amose Tabacha v kostelíku sv. Jana Křtitele, kterou se přítomní rozloučili s dosud užívaným boho-

služebním prostorem, následoval velkolepý průvod městem v čele s dvaceti duchovními v husitských talárech. V průvodu šlo podle odhadů nejméně deset tisíc lidí. Královéhradecký biskup Stanislav Kordule označil v proslovu nový kostel za nejkrásnější v diecézi.

Návštěvníci výstavy se z vynikajícího výkladu faráře Oldřicha Macha také dozvěděli, že penzisté Václav Pospíšil a Karel Luňák a kostelník František Klema uspořádali sbírku na dva kostelní zvony, která vynesla 7.400 korun. Ten větší vážil 400 kg a byl na něm reliéf Jana Husa. Druhý, o váze 150 kg zdobil reliéf Karla Farského. Později k nim přibyl umíráček pojmenovaný Komenský. Za války byly všechny tři zvony zrekvírovány Němci. Dnešní tři zvony byly zavěšeny až po válce. Varhany s 23 rejstříky na kůru postavila kutnohorská varhanářská firma Organa v roce 1954. O padesát let později byla na kněžišti umístěna ladná křtitelnice z bílého mramoru.

Jak na výstavu reagovali návštěvníci? Líbila se všem, s nimiž jsem hovořil. Ing František Chalupa z Kolína vyjádřil své dojmy slovy: „Bylo to velice přínosné hlavně pro lidi, kteří neznají historii Československé církve v Kolíně. Z těch materiálů tady bylo jasně vidět, že ve své době to byla církev, kterou lid potřeboval. Ty tisíce lidí se nedaly nahnat nějakým nařízením, to znamená, že věřili. Tu historii v televizi a rozhlasu není tak vidět a slyšet. Proto každá taková akce je přínosná. Tleskám tomu a myslím si, že by stálo za to dát to do oblastního vysílání České televize.“

A finanční efekt pro sbírku na opravu střechy? Návštěvníci nechali v kasičce přes tisíc korun. Moc a moc děkujeme!

Za všechny vděčné účastníky kolínského setkání

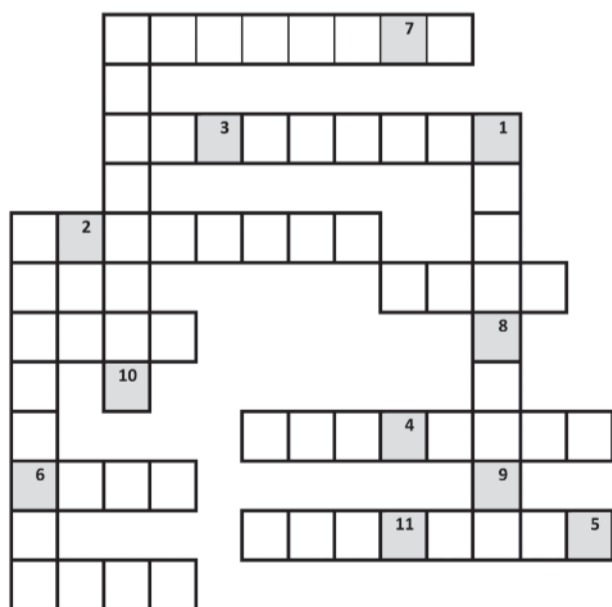
Milan Kocourek

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O zlých vinařích

Vpisujte slova podle počtu jejich písmen - zleva doprava a shora dolů.

9 písmen: kamenovat, služebník

8 písmen: cestovat, dědictví, hospodář, Hospodin, postavit, pronájem

4 písmena: otec, stát, trám, víno

(Řešení z minulého čísla: Dva synové.)

Jana Krajčířiková

School break 2020

Husitské centrum o.p.s. ve spolupráci s NPK Husita uspořádalo 27. 8. již tradiční School break. Tato akce se konala na zrekonstruovaném Náměstí Barikád. Spolupracovala s námi také organizace Meta o.p.s., která si připravila pro děti malování na obličej a nejruznější soutěže. V průběhu vystoupily tanečnice z NPK Husita, samba tanečnice a dokonce i šermíři! Účastníci si též mohli vyzkoušet grafiti a vyrobit sliz. Jsme rádi, že tato tradiční akce se znovu povedla, děti se společně rozloučily s prázdninami a my už se moc těšíme na další ročník.

Anna Zavřelová

Z ekumeny

V NERATOVICÍCH POSTAVÍ NOVÝ ŘÍMSKOKATOLICKÝ KOSTEL, PŘÍSPĚJÍ I DÁRCI

Město s více než 16 000 obyvateli je zatím bez katolického farního kostela, ale to se v budoucnosti změní. V Neratovicích se v brzké době chystá stavba nového duchovního a komunitního centra včetně kostela podle návrhu renomovaného českého architekta Zdeňka Fránka. Stavba za zhruba 80 milionů korun se zvonící vysokou 22 metrů má ambici stát se moderní dominantou města, ve kterém dosud převládají pozůstatky nepřilíhající kvalitní normalizační architektury. Zajímavý projekt by mělo financovat pražské arcibiskupství 17 milionů korun. Další 27 milionů korun přidá ze svých zdrojů místní farnost a zbylých 36 milionů korun by se mělo získat prostřednictvím fundraisingu, mecenášů a dárců. Důležité je, že duchovní centrum se stane po dokon-

čení přístupné všem lidem, nejenom věřícím. Objekt bude totiž ideální pro pořádání koncertů, výstav a svateb. Okolní hřiště a zážitková stezka se mohou stát místem rekreace a setkávání lidí dobré vůle. Nedělních mší svatých se v Neratovicích účastní v průměru kolem dvou set návštěvníků, kteří jsou nyní odkázáni na malé kostelíky v přilehlých obcích, jež však nestačí a lidé musí při bohoslužbách stát i venku. V minulém století nastal v Neratovicích prudký rozvoj průmyslu a tím pádem i značný nárůst obyvatelstva. V roce 1957 v komunistické éře pak byly Neratovice povýšeny na město, ovšem kostel soudruzi postavit nedovolili, protože byli přesvědčeni, že není potřeba. To se však naštěstí v příštích letech změní.

juml, red. zkráceno
Zdroj: www.christnet.eu

